
ABOUT THE 20TH CENTURY MUSIC IN SOME CLASSICAL GUITAR WORKS FOLLOWING THE TREND OF FOLK MUSIC

Vi Minh Huy

Thanh Hoa University of Culture, Sports and Tourism

Email: vminhhuy@dvttdt.edu.vn

Received: 24/02/2023

Reviewed: 30/03/2023

Revised: 15/04/2023

Accepted: 24/05/2023

Released: 31/05/2023

DOI: <https://doi.org/10.55988/2588-1264/100>

From the end of the nineteenth century to the twentieth century, the art of classical guitar in the world developed strongly both in composition and performance, reflecting the reality of life, society and people of the times. The 20th century guitar works have reached a high level of performance in concertos and symphony orchestras and are mandatory works in international guitar competitions. The article presents some thoughts on twentieth century music through guitar works of composer Joaquin Rodrigo Vidre (1901 - 1999) and Heitor Villa - Lobos (1887 - 1959). Many folk music traditions are clearly expressed both in melody, rhythm as well as music genre...

Keywords: Folk music; Twentieth century; Classical Guitar.

1. Giới thiệu

Trong bối cảnh xã hội của thế kỷ XX, hàng loạt trào lưu triết học ra đời với nhiều tư tưởng khác nhau, nhiều hệ thống tư tưởng mang tính đối nghịch đã tạo nên những quan điểm, nhận thức khác nhau về nhiều mặt trong cuộc sống sáng tạo của các nghệ sĩ. Trong đó có những quan điểm về mỹ học, kiến trúc, những trường phái văn học, hội họa và âm nhạc. Rất nhiều các trường phái, trào lưu âm nhạc mới đã xuất hiện như trào lưu âm nhạc vô điệu tính, âm nhạc điện tử, âm nhạc ngẫu nhiên... Những trào lưu âm nhạc này đã có ảnh hưởng lớn đến sự phát triển nghệ thuật guitar và tư duy thể hiện tác phẩm của các nghệ sĩ.

2. Tổng quan nghiên cứu vấn đề

Trong những năm qua đã có một số công trình nghiên cứu về giảng dạy guitar, các hội thảo và một số cuốn sách phương pháp học guitar được công bố.

Luận văn của cô Thạc sĩ Nguyễn Quốc Vương (2005) “Thực trạng và một số giải pháp đào tạo guitar trong giai đoạn mới ở Nhạc viện Hà Nội” có đề cập đến một số vấn đề về lịch sử hình thành - phát triển và một số kỹ thuật cơ bản cho đàn guitar.

Luận văn Thạc sĩ Nguyễn Thị Hà (2007) “Vấn đề giảng dạy các tác phẩm guitar Việt Nam cho học sinh bậc Trung cấp dài hạn” tập trung chủ yếu vào các tác phẩm Việt Nam cả

sáng tác và chuyên soạn. Tác giả phân tích một số kỹ thuật cơ bản xuất hiện trong tác phẩm và phương pháp áp dụng trong giảng dạy tại Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam.

Ngoài ra, còn có một số bài báo nước ngoài và một số công trình nghiên cứu khác có đề cập đến các tác phẩm thế kỷ XX, nhưng chủ yếu nghiên cứu về phương pháp giảng dạy và biểu diễn. Chưa có công trình nào nghiên cứu chuyên sâu về các vấn đề tư duy âm nhạc và kỹ thuật diễn tấu trong thể hiện tác phẩm guitar thế kỷ XX.

3. Cách tiếp cận và phương pháp nghiên cứu

Để cảm nhận được về âm nhạc thế kỷ XX theo khuynh hướng âm nhạc dân gian qua một số tác phẩm viết cho đàn guitar, tác giả bài viết đã sử dụng phương pháp nghiên cứu tài liệu và phân tích tư duy âm nhạc trong một số tác phẩm, tác giả, các trào lưu âm nhạc từ đó tổng hợp những nét chung nhất trong sự phát triển guitar thế kỷ XX.

4. Kết quả nghiên cứu

4.1. Tác phẩm “Concierto de Aranjuez” của Joaquin Rodrigo Vidre

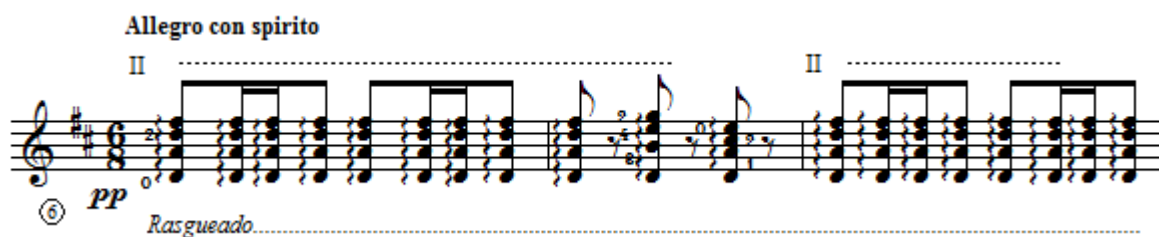
Joaquin Rodrigo Vidre được xem là một trong số những người có công nhất trong việc phổ biến guitar cổ điển trong thế kỷ XX. Tác phẩm *Concierto de Aranjuez* của ông được xem là đỉnh cao của âm nhạc Tây Ban Nha và cũng là đỉnh cao tác phẩm Concerto cho guitar.

Bản *Concierto de Aranjuez* ra đời năm 1939 tại Paris. Buổi công diễn thành công tác phẩm này do sự trình diễn của nghệ sĩ guitar Regino Sainz de la Maza tại Barcelona vào tháng 11 năm 1940 đã đưa ông thành một trong những nhạc sĩ Tây Ban Nha nổi tiếng nhất sau cuộc nội chiến Tây Ban Nha [6]. Tác phẩm là sự hòa trộn tuyệt vời giữa cây đàn guitar cùng dàn nhạc và những nét sâu lắng, đậm đà chất dân ca Tây Ban Nha với âm nhạc kinh điển.

Bản *Concierto de Aranjuez* gồm 3 chương viết theo thể loại Concerto. Cả 3 chương đều có cấu trúc khác với hình thức tác phẩm có tính chất điển hình của chủ nghĩa cổ điển Viên. Tác phẩm được xây dựng trên cơ sở của truyền thống âm nhạc Tây Ban Nha. Sự ảnh hưởng của phong cách âm nhạc flamenco đã thể hiện rõ nét qua nhiều yếu tố.

Chương I. Allegro con spirito

Được viết dựa trên những vũ điệu truyền thống như Fandango là vũ điệu ca múa Tây Ban Nha viết ở nhịp 3/4 hoặc 6/8 có tính chất sôi nổi. Ngay từ đầu chương nhạc, phần Guitar thể hiện tiết tấu vũ điệu truyền thống Tây Ban Nha rất rộn rã, sôi nổi bằng kỹ thuật Rasgueados là kỹ thuật đặc trưng của cách chơi flamenco, cùng với âm nền trì tục ở bè bass của dàn nhạc. Tiếp sau là phần dàn nhạc vào tiết tấu của vũ điệu Fandango. Khúc mở đầu thể hiện tài năng của Rodrigo khi ông cân bằng giữa sự im lặng của cây đàn guitar với cả dàn nhạc.

Trong phần phát triển chủ đề, giai điệu phần guitar xuất hiện nét chạy nốt liền bậc, phần chạy nốt rất khó với tốc độ cao, đòi hỏi nghệ sĩ guitar phải có kỹ thuật rất tốt mới thể hiện đạt được câu chạy dài theo kịp tốc độ của dàn nhạc.

Về hòa thanh, toàn bộ chương I được viết ở điệu thức D-dur. trong phần phát triển chủ đề có rất nhiều đoạn ly điệu và chuyển điệu sang b-moll, A-dur, a-moll sau đó tái hiện chủ đề và kết chương ở điệu thức chính D-dur.

Ly điệu sang bậc V là A-dur

Chuyển điệu sang a-moll

Chuyển điệu sang b-moll

Cuối chương lên đến cao trào với giai điệu chủ đề được tái hiện trong tiếng kèn đồng nhanh, rộn ràng và sau cùng tiếng guitar nhẹ dần với tiết tấu vũ điệu fandango kết thúc chương nhạc.

Chương II. Adagio

Mở đầu chương là một giai điệu trữ tình, đắm thắm và rất sâu lắng được kèn Cor thổi cùng với hợp âm rải của guitar. Sau đó giai điệu lại được guitar thể hiện, rồi lại qua các nhạc cụ khác nhau trong dàn nhạc thể hiện. Đây như là một sự đối thoại giữa guitar và các nhạc cụ khác nhau như kèn Cor, Basson, Hautbois, Flute... Trong giai điệu có một âm hình chủ đạo được nhắc lại trong toàn bộ tác phẩm.

Các bước tiến hành giai điệu dựa trên nguyên tắc thuần nhất là tiến hành liên bậc, cộng với sử dụng dấu luyến và đan xen tiết tấu chùm 3 khiến cho chủ đề mang nhiều tính thanh xướng. Tính kế thừa vốn âm nhạc truyền thống không chỉ bộc lộ ở bố cục các chương mà còn ở cách xây dựng chất liệu âm nhạc và lối khai thác kỹ thuật nhạc cụ.

Phần Cadenza thể hiện kỹ thuật và sự ngẫu hứng của nghệ sĩ trình diễn là phần không thể thiếu trong tác phẩm Concerto. Nghệ sĩ trình diễn thể hiện những kỹ thuật siêu đẳng và khả năng ứng tác trong phần cadenza này. Đặc biệt, tác giả đưa vào kỹ thuật vượt hợp âm trên cả 6 dây đàn bằng ngón a - P đưa chương nhạc lên đỉnh điểm cao trào cùng với dàn nhạc vào tiếp sau đó.

Chương nhạc kết thúc trong sự im lặng và sâu lắng.

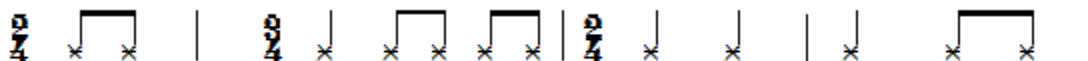
Chương III. Allegro gentile

Là chương có tốc độ rất nhanh $\text{♩} = 164$. Hình thức Rondo được thể hiện rất rõ nét. Giai điệu của chủ đề do guitar độc diễn từ đầu chương nhạc mang đầy tính vũ khúc.

Về luật nhịp, trong chương nhạc có sự thay đổi liên tục giữa nhịp 2/4 và nhịp 3/4.

Trong 4 nhịp đầu đã tạo nên sự hình thành âm hình tiết tấu có chu kỳ trong suốt quá trình trình thuật chủ đề.

Đây là tiết tấu xuất hiện phổ biến trong điệu Lamaladuêna, âm hình tiết tấu này là âm hình chủ đạo xuyên suốt trong toàn bộ chương III.

Chủ đề cấu tạo trên một chất liệu âm nhạc thuần nhất còn gọi là chủ đề đồng nhất. Quá trình phát triển chủ đề là sự đan xen giữa âm nhạc phức điệu và chủ điệu. Trong khi hình thành tiết tấu có chu kỳ, các điểm nhấn (trọng âm của tiết nhịp) đóng vai trò rất quan trọng trong âm nhạc flamenco được đưa vào chương nhạc rất rõ nét.

Trong chương nhạc có nhiều đoạn là sự đối đáp giữa guitar và dàn nhạc. Đặc biệt là phần phô diễn kỹ thuật với tốc độ cao của guitar với phần giai điệu trong tiếng Pizzcato của dàn dây.

Trong chương cuối này, chúng ta lại thấy sự xuất hiện những nét chạy nốt liền bậc rất đặc trưng trong giai điệu của J.Rodrigo. Đặc biệt là cuối chương khi giai điệu lên đỉnh điểm cao trào lại thấy xuất hiện kỹ thuật vượt hợp âm trên cả 6 dây đàn bằng ngón a - P cùng dàn

nhạc vào tiếp sau tái hiện chủ đề chương kết đi đến Coda và kết thúc chương nhạc trầm lắng trong tiếng guitar nhẹ nhàng như tưởng nhớ, suy tư...

Concierto de Aranjuez là sự kết hợp những yếu tố tiếp thu từ âm nhạc truyền thống Tây Ban Nha và những yếu tố có trong âm nhạc của chủ nghĩa cổ điển Châu Âu. Nhằm tạo nên không khí Tây Ban Nha, tác giả đã sử dụng những chất liệu âm nhạc vốn xuất xứ từ dân gian.

Một vài biểu hiện mang tính kế thừa là: Hình thức tác phẩm gồm nhiều phần, trong đó có những đoạn nhạc nhỏ lặp đi lặp lại. Hòa thanh pha trộn giữa âm nhạc cổ điển Châu Âu và âm nhạc dân gian Tây Ban Nha. Tính chất thanh xướng bộc lộ rõ qua đường nét tiến hành của giai điệu. Tiết tấu có tính chu kỳ và gắn bó chặt chẽ với các điệu nhảy dân gian. Âm nhạc flamenco có ảnh hưởng trực tiếp tới sự hình thành tác phẩm, mà âm nhạc flamenco vốn là phong cách âm nhạc của sự tổng hòa các yếu tố đàn, hát và nhảy múa [2]. Việc khai thác kỹ thuật flamenco của Joaquin Rodrigo khiến cho tác phẩm phong phú về thủ pháp sáng tác và khả năng trình diễn nhạc cụ.

4.2. Tác phẩm “*Suite Populaire Brésilienne*” của Heitor Villa - Lobos

Heitor Villa - Lobos (1887 - 1959) đưa những giai điệu, tiết tấu của các bài dân ca, dân vũ của người dân Nam Mỹ vào các tác phẩm viết cho guitar một cách khéo léo, tài tình. Là một nhà soạn nhạc người Brazil, và là một trong những người nổi tiếng nhất trong các nhà soạn nhạc cổ điển sinh ra ở Nam Mỹ. Ông viết rất nhiều tác phẩm cho dàn nhạc giao hưởng, nhạc thính phòng, các tác phẩm thanh nhạc và khí nhạc. Sáng tác của Villa - Lobos chịu ảnh hưởng từ cả âm nhạc dân gian Brazil kết hợp với âm nhạc truyền thống cổ điển châu Âu.

Tác phẩm cho guitar chiếm một vị trí quan trọng trong cuộc đời và sự nghiệp sáng tác của Villa - Lobos, các sáng tác này đều là những tác phẩm kinh điển của nghệ thuật trình tấu guitar hiện đại. Không chỉ là nhà soạn nhạc, Villa - Lobos còn là nghệ sĩ guitar điêu luyện. Đặc điểm nổi bật nhất trong âm nhạc của Villa - Lobos chính là sự kết hợp giữa hòa âm, hình thức âm nhạc của châu Âu với giai điệu và tiết tấu của âm nhạc dân gian Brazil. Phong cách độc đáo này của Villa - Lobos là kết quả của những khám phá không biết mệt mỏi mà ông đúc rút trong suốt cuộc đời mình để làm nên thứ âm nhạc hiện đại nhưng vẫn đậm bản sắc dân tộc. Trong âm nhạc của ông, ta thấy phong cảnh, con người đất nước Brazil hiện lên thật sống động và tình yêu nồng nàn của nhạc sĩ dành cho tổ quốc mình.

Sự kết hợp tài tình để tạo nên những tác phẩm bất hủ của guitar đã tạo ra một phong cách âm nhạc riêng biệt của Heitor Villa - Lobos. Thể hiện rõ nét nhất trong tác phẩm “*Suite Populaire Brésilienne*” cho guitar bao gồm 5 phần: Mazurka - Chôro, Scottish - Chôro, Valsa - Chôro, Gavotta - Chôro và Chôrinho.

“*Suite Populaire Brésilienne*” được viết theo thể loại âm nhạc Chôro là một phong cách âm nhạc rất phổ biến và nổi tiếng viết cho nhạc cụ của Brazil. Đã có hơn 130 năm tồn tại, phong cách của Chôro thường có nhịp điệu nhanh, sôi động, vui vẻ, đặc trưng bởi sự điêu luyện và cảm hứng của người biểu diễn. Dàn nhạc phong cách Chôro theo truyền thống được hình thành bởi một bộ ba của sáo, guitar và cavaquinho. Sau đó, thành phần dàn nhạc được mở rộng thêm với các nhạc cụ khác như madolin, clarinet, saxophone và guitar 7 dây.

Âm nhạc Chôro là kết quả của sự ảnh hưởng từ phong cách âm nhạc Châu Âu đến các nhạc sĩ Brazil, chủ yếu là các điệu polka (được giới thiệu tại Rio de Janeiro vào năm 1845), trong một môi trường âm nhạc đã bị ảnh hưởng mạnh bởi nhịp điệu Châu Phi, chủ yếu là vũ điệu Lundu, đã hiện diện trong văn hóa Brazil từ cuối thế kỷ 18. Do vậy, Chôro kết quả những ảnh hưởng của phong cách âm nhạc và nhịp điệu đến từ hai châu lục: Châu Âu và Châu Phi. Chôro mang đến cho người nghe hơi thở của thành phố Rio náo nhiệt và những đoàn hát rong trên đường phố, nơi mà tiếng hát của những thổ dân da đỏ hòa lẫn với nhịp điệu nhịp nhàng của người da đen và giai điệu của người da trắng di cư, quán quít bên những âm thanh của các bài hát và vũ điệu hiện đại.

Cấu trúc của tác phẩm Chôro thường có ba phần, gần giống như hình thức Rondo với mỗi phần thường ở điệu tính khác nhau. Có nhiều tác phẩm Chôro sử dụng điệu trưởng và thứ cùng tên.

Trong cả 5 phần của “Suite Populaire Brésilienne”, tác giả đã khai thác chất liệu âm nhạc dân gian trong thể loại âm nhạc Chôro của Brazil.

*** Mazurka - Chôro**

Cấu trúc tác phẩm được viết theo quy định truyền thống của Chôro, giống như hình thức Rondo có thêm phần Coda:

A	B	A	C	A	Coda
<i>a a'</i>	<i>b b'</i>	<i>a a</i>	<i>c c'</i>	<i>a a'</i>	
a-moll	a-moll	a-moll	A – dur	a-moll	

Về điệu tính được sử dụng đúng như Chôro truyền thống là trưởng - thứ cùng tên, a-moll và A-dur. Giai điệu của chủ đề A sử dụng lối tiến hành theo lối rải hợp âm ba.

Đến phần B, giai điệu đã có sự thay đổi rất rõ rệt so với chủ đề. Giai điệu sử dụng nhiều nốt nhảy quãng và có đoạn sử dụng thủ pháp mô tiến.

Phần C, giai điệu tiến hành theo lối rải nốt quãng 4 đi xuống.

Phần Coda, giai điệu tiến hành theo lối rải nốt quãng 4 đi xuống.

Từ đầu cho đến cuối tác phẩm, tác giả sử dụng chủ yếu là tiết tấu nốt đen và nốt móc đơn, chỉ đến phần Coda thì mới có sự thay đổi, dùng chùm 3 móc đơn để rải nốt tạo sự khác biệt của phần Coda để kết thúc tác phẩm. Toàn bộ tác phẩm được thống nhất ở nhịp 3/4, không có sự thay đổi về nhịp.

*** Scottish - Chôro**

Cấu trúc tác phẩm được viết theo quy định truyền thống của Chôro, giống như hình thức Rondo.

A	B	A	C	A
<i>a a'</i>	<i>b b</i>	<i>a a'</i>	<i>c c</i>	<i>a a'</i>
E – dur	cis - moll	E – dur	A – dur	E – dur

Về điệu thức có sự thay đổi rất nhiều so với Chôro truyền thống là sử dụng điệu trưởng - thứ song song và trong phần C chuyển sang điệu tính A-dur, quan hệ quãng 4 so với điệu tính chính.

Điệu tính chính E-dur

Phần C chuyển sang điệu tính A-dur

Về giai điệu trong phần chủ đề A sử dụng lối tiến hành giai điệu quãng 3 dịch chuyển theo hướng đi xuống.

Đến phần B, giai điệu thay đổi rất rõ rệt so với chủ đề. Giai điệu sử dụng những nốt chạy liên bậc đi xuống, đi lên và có rất nhiều nốt biến âm.

Phần C, giai điệu chuyển sang bè giữa, bè cao và bè trầm mang tính chất đệm phụ họa cho bè giai điệu giữa.

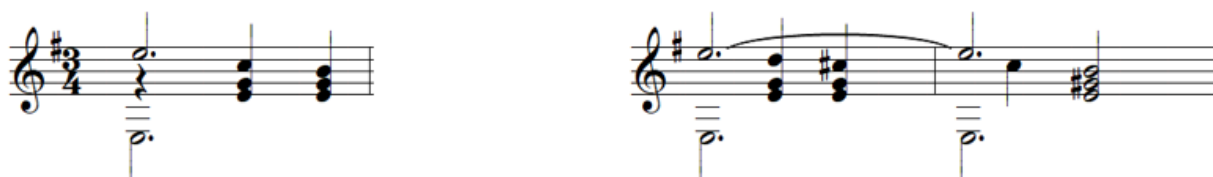
Từ đầu cho đến cuối tác phẩm, tiết tấu chủ đạo là nốt móc kép đan xen nốt móc đơn. Trong toàn bộ tác phẩm được thống nhất ở nhịp 2/4, không có sự thay đổi về nhịp.

*** Valsa – Chôro**

Cấu trúc tác phẩm được viết theo quy định truyền thống của Chôro, giống như hình thức Rondo, tuy vậy đã có sự thay đổi khá rõ rệt trong từng câu của mỗi phần:

A	B	A	C	A
<i>a a'</i>	<i>b b'</i>	<i>a a' rút gọn</i>	<i>c c'</i>	<i>a a' rút gọn</i>
e-moll và E-dur	a-moll	e-moll và E-dur	A-dur	e-moll và E-dur

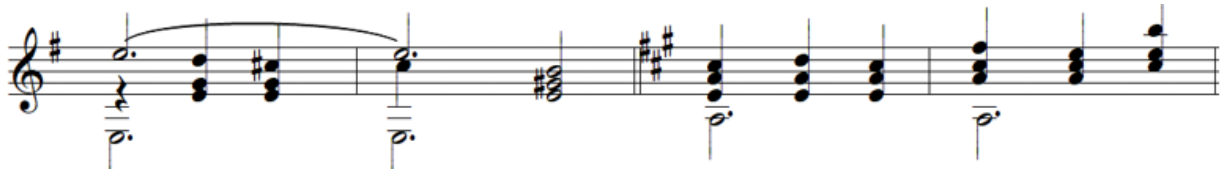
Về điệu tính đã có nhiều sự thay đổi so với Chôro truyền thống. Phần chủ đề A bắt đầu bằng e-moll, sau đó khi kết phần A lại kết E-dur.

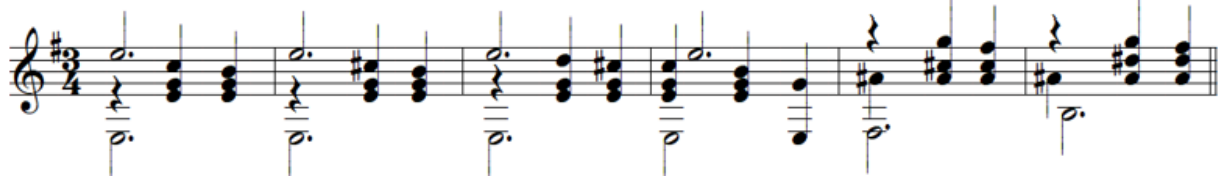
Phần B chuyển điệu sang a-moll, quan hệ quãng 4 với điệu tính chính.

Phần C chuyển sang A-dur, là quan hệ trưởng - thứ cùng tên với phần B.

Giai điệu trong phần chủ đề A sử dụng các hợp âm 3 và các thể đảo để tạo nên giai điệu.

Phần B vẫn sử dụng hợp âm kết hợp với nốt chạy liên tục để tạo đường nét giai điệu.

Phần C sử dụng các hợp âm để tạo nên giai điệu giống như phần chủ đề A.

Từ đầu cho đến cuối tác phẩm, tiết tấu chủ đạo là nốt đen. Tuy vậy, trong phần B có sử dụng kết hợp nốt móc đơn và chùm 3 móc đơn. Trong toàn bộ tác phẩm được thống nhất ở nhịp 3/4, không có sự thay đổi về nhịp.

*** Gavotta - Chôro**

Cấu trúc tác phẩm được viết theo quy định truyền thống của Chôro, giống như hình thức Rondo.

A	B	A	C	A
<i>a a'</i>	<i>b b</i>	<i>a a'</i>	<i>c c</i>	<i>a a'</i>
D-dur	D-dur	D-dur	A-dur	D-dur

Phần A và phần B có cùng điệu tính chính là D-dur. Phần C chuyển sang điệu tính A-dur, quan hệ quãng 5 với điệu tính chính.

Điệu tính chính D-dur

Phần C chuyển sang điệu tính A-dur

Giai điệu trong toàn bộ tác phẩm sử dụng những nốt liền bậc. Trong phần C mặc dù chuyển sang quãng 5 nhưng không có sự thay đổi về lối tiến hành giai điệu. Thủ pháp mô tiến xuất hiện trong nhiều đoạn nhạc. Tiết tấu chủ đạo trong toàn bộ tác phẩm là nốt đen và nốt móc đơn được thống nhất ở nhịp 2/2, không có sự thay đổi về nhịp.

*** Chôrinho**

Cấu trúc tác phẩm được viết theo quy định truyền thống của Chôro, gần giống như hình thức Rondo, thiếu một lần nhắc lại chủ đề A và có thêm phần Coda.

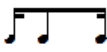
A	B	C	A	Coda
<i>a a</i>	<i>b b'</i>	<i>c c'</i>	<i>a</i>	
a-moll	a-moll	A-dur	a-moll	

Điệu tính được sử dụng đúng như Chôro truyền thống là trưởng - thứ cùng tên a-moll và A-dur. Giai điệu trong phần chủ đề A và phần B đan xen các tiết tấu của các hợp âm ở những thể đảo để tạo nên giai điệu.

Phần C sử dụng thể đảo của hợp âm 3 để tạo nên giai điệu.

Tác giả đã khai thác triệt để tiết tấu đặc trưng của âm nhạc Chôro. Đó là tiết tấu xuyên suốt trong toàn bộ tác phẩm.

5. Thảo luận

Âm nhạc thế kỷ XX đã mở ra chiều hướng mới, cách nhìn mới, quan điểm thẩm mỹ mới, một sự tư duy mới trong nghệ thuật trình diễn guitar. Vì vậy, việc tổ chức các buổi hội thảo, sinh hoạt khoa học để trao đổi, phổ biến các kiến thức về tư duy âm nhạc và kỹ thuật diễn tấu tác phẩm guitar thế kỷ XX là rất cần thiết. Các nhạc sĩ phương Tây ngày càng cảm

hứng với âm nhạc của nhiều nền văn hoá khác nhau trên thế giới. Họ đã sáng tạo nên những tác phẩm guitar không chỉ khai thác âm nhạc 7 âm của phương Tây mà còn đi sâu vào khai thác các kỹ thuật, các yếu tố từ văn hoá để thể hiện âm nhạc 12 âm, âm nhạc ngũ cung phương Đông, âm nhạc Ả rập vùng Trung Đông... tạo nên sự phong phú, đa dạng trong diễn tấu và tư duy âm nhạc trong guitar cổ điển đương đại. Việc nghiên cứu giúp cho những người biểu diễn guitar hiểu rõ nội dung, chất liệu, kỹ thuật... để trình bày tác phẩm một cách có hiệu quả nhất.

6. Kết luận

Qua những tác phẩm đã được phân tích ở trên, chúng ta thấy sự thay đổi về nhiều phương tiện biểu hiện của nghệ thuật âm nhạc từ giai điệu, tiết tấu, luật nhịp, hoà âm, cấu trúc tác phẩm, thể loại âm nhạc đến phong cách tác giả, tác phẩm, hình tượng âm nhạc... đã đưa đến cho người nghệ sĩ, người thưởng thức âm nhạc cách nhìn nhận xã hội, thời đại theo nhiều khía cạnh khác nhau của cuộc sống. Tóm lại, tư duy âm nhạc trong các tác phẩm của khuynh hướng âm nhạc dân gian đã được các nhạc sĩ khai thác chất liệu từ dân ca, dân vũ. Họ khai thác các nét giai điệu, tiết tấu, hoà âm, hình thức, thể loại, cấu trúc tác phẩm... để từ đó sáng tạo nên những tác phẩm cho guitar vừa có những đổi mới phù hợp với thời đại, mà vẫn mang đậm bản sắc dân tộc. Sự kết hợp tài tình giữa âm nhạc dân gian với âm nhạc kinh điển đã tạo nên màu sắc rất đặc trưng trong khuynh hướng âm nhạc dân gian thế kỷ XX./.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Nguyễn Thanh Bình (2009), “Hình thức âm nhạc”, trích dịch từ *The Aesthetics of Music* của Roger Scruton; Oxford University Press, New York, 1999, *Tạp chí Âm nhạc Việt Nam*, 4, tr.10
- [2]. Lê Hải Đăng (1996), *Tìm hiểu bản Côngxéc-tô Arandue viết cho đàn ghita và dàn nhạc của Rótrigô*, Luận văn tốt nghiệp đại học chuyên ngành Lý luận, Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam.
- [3]. Phạm Phương Hoa (2010), *Những thủ pháp sáng tác trong một số trường phái âm nhạc thế kỷ XX*, Luận văn Tiến sĩ nghệ thuật âm nhạc, Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam.
- [4]. Phạm Minh Khang (2005), *Giáo trình hoà thanh*, Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam.
- [5]. Mai Vy (2009), “Sự sáng tạo của nghệ sĩ biểu diễn âm nhạc”, *Tạp chí Sông Hương online*, bài viết được đăng 13/5/2009.
- [6]. Colin Cooper (1992), “Joaquin Rodrigo: Colin Cooper talks to the distinguished Spanish composer”, *Classical Guitar Magazine*, Vol.11, No 2, pp. 11-14.
- [7]. www.musikurlaub.com/online-gitarrenschnle/klassische-gitarre/komponisten.html

CẢM NHẬN VỀ ÂM NHẠC THẾ KỶ XX QUA MỘT SỐ TÁC PHẨM GUITAR CỔ ĐIỂN THEO KHUYNH HƯỚNG ÂM NHẠC DÂN GIAN

Vi Minh Huy

Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa

Email: viminhhuy@dvttdt.edu.vn

Ngày nhận bài: 24/02/2023

Ngày phản biện: 30/03/2023

Ngày tác giả sửa: 15/04/2023

Ngày duyệt đăng: 24/05/2023

Ngày phát hành: 31/05/2023

Từ cuối thế kỷ XIX đến thế kỷ XX, nền nghệ thuật guitar cổ điển thế giới phát triển rất mạnh mẽ cả trong lĩnh vực sáng tác và biểu diễn, phản ánh hiện thực cuộc sống, xã hội, con người thời đại. Các tác phẩm guitar thế kỷ XX đã đạt đến một trình độ cao trong sự thể hiện những tác phẩm Concerto cùng dàn nhạc giao hưởng và là các tác phẩm bắt buộc trong các cuộc thi guitar quốc tế. Bài viết là những cảm nhận về âm nhạc thế kỷ XX qua tác phẩm guitar của nhà soạn nhạc Joaquin Rodrigo Vidre (1901 - 1999) và Heitor Villa - Lobos (1887 - 1959) để qua đó thấy rằng, âm nhạc thế kỷ XX vẫn lưu giữ rất nhiều những truyền thống âm nhạc dân gian được thể hiện rõ nét cả trong giai điệu, tiết tấu cũng như thể loại âm nhạc...

Từ khóa: Âm nhạc dân gian; thế kỷ XX; Guitar cổ điển.